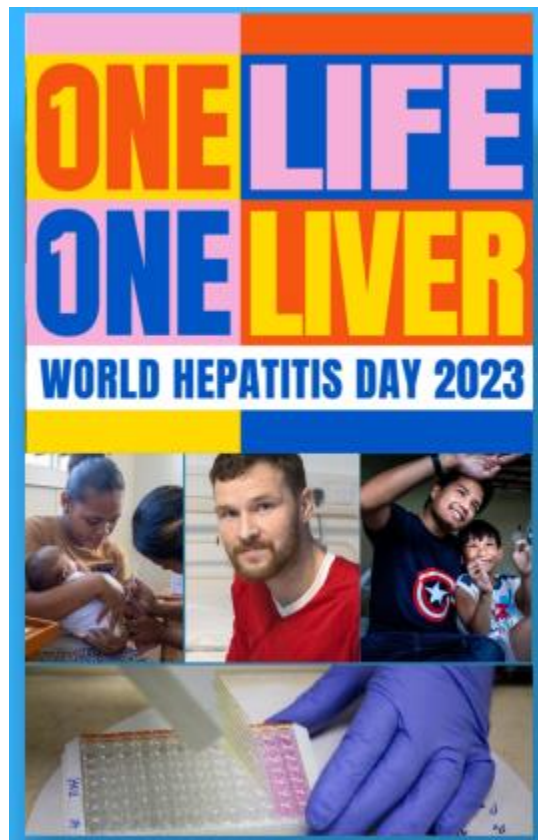
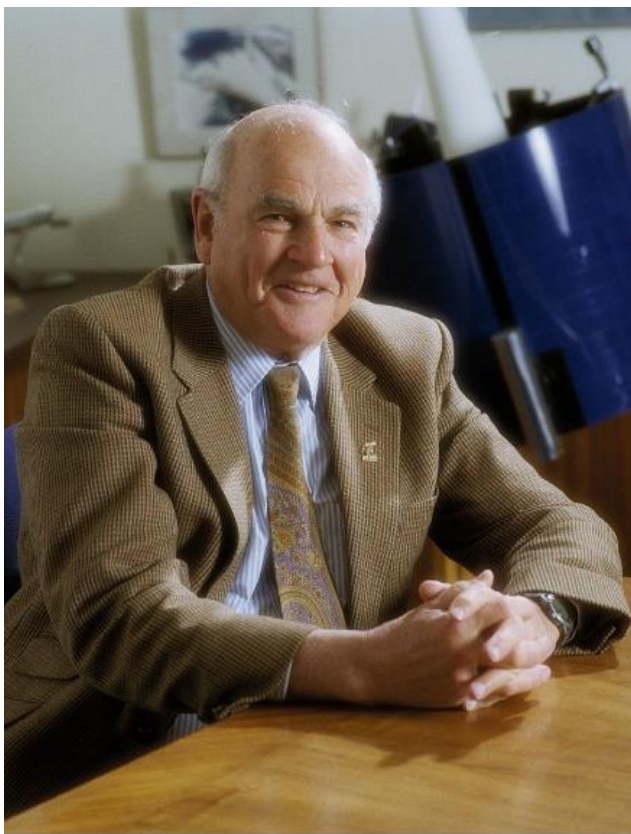

1-7 آبانماه "هفته ملی اطلاع رسانی درباره هپاتیت"

در ایران هر ساله هفته اول آبان ماه به عنوان هفته اطلاع رسانی درباره هپاتیت برگزیده شده است. روز جهانی هپاتیت اما 5 مرداد (28 جولای)، مصادف با سالروز تولد دکتر باروخ ساموئل بلومبرگ (1925-2011) پزشک آمریکایی و متخصص ژنتیک است که ویروس هپاتیت B را در سال 1967 کشف کرد و اولین واکسن هپاتیت B را ساخت. او به پاس همین اکتشافات در سال 1976 جایزه نوبل پزشکی را دریافت کرد. روز تولد او، به عنوان روز جهانی هپاتیت برای بزرگداشت دستاوردها و خدمات او به جامعه بشری و همچنین آگاهی رسانی درباره این بیماری انتخاب شد. امسال نیز آگاهی رسانی در این باره با شعار "یک زندگی، یک کبد- One Liver-One Life" در بسیاری از کشورهای دنیا انجام شد.

در سال 2016، سازمان بهداشت جهانی، از بین بردن هپاتیت ویروسی به عنوان یک تهدید برای سلامت عمومی تا سال 2030 را به عنوان هدف خود تعیین کرد و یک استراتژی جهانی را برای اجرای آن طی سالهای 2016-2021 ارائه داد. از آن زمان، این استراتژی توسط 194 کشور، از جمله ایران تصویب و تایید شده است.

هپاتیت B و C باعث بیش از 80٪ سرطانهای کبد می شوند. هپاتیت ویروسی سالانه بیش از 1.34 میلیون نفر قربانی می گیرد، بسیار بیشتر از AIDS یا مالاریا. این در حالی است که هپاتیت C قابل درمان بوده و واکسن کارآمد برای هپاتیت B وجود دارد. تمامی 4000 مرگ در روز ناشی از هپاتیت ویروسی قابل پیشگیری هستند. در حال حاضر 290 میلیون نفر با

هپاتیت و بروسوزی زندگی می‌کنند اما از بیماری خود آگاه نیستند. یکی از دلایل اصلی آن عدم آگاهی‌رسانی و آموزش در رابطه با این بیماری در جوامع مختلف می‌باشد.

در هفته پیش‌رو، در چند قسمت به صورت خلاصه به انواع هپاتیت، راه‌های انتقال آن و همچنین راه‌های پیشگیری می‌پردازیم. شما نیز می‌توانید با خواندن این مطلب و به اشتراک‌گذاری آن در افزایش سطح آگاهی عمومی نسبت به این بیماری شریک باشید.

هپاتیت چیست؟

هپاتیت به معنای التهاب کبد است. کبد یک ارگان حیاتی است که بسیاری از عملکردهای بیولوژیکی ضروری مانند سم زدایی، سنتز پروتئین‌ها و مواد بیوشیمیایی لازم برای گوارش و همچنین رشد را انجام می‌دهد. در انسان، در ربع فوقانی راست شکم، زیر دیافراگم قرار دارد. هنگامی که کبد ملتهب شده و یا آسیب ببیند، عملکرد آن تحت تأثیر قرار می‌گیرد. مصرف زیاد الکل، سموم، برخی داروها و برخی شرایط پزشکی می‌توانند باعث هپاتیت شوند. با این حال، هپاتیت اغلب توسط ویروسها ایجاد می‌شود.

انواع ویروس هپاتیت:

دانشمندان 5 ویروس منحصر به فرد هپاتیت را شناسایی کرده‌اند که با حروف A، B، C، D و E شناخته می‌شوند. در حالی که همگی باعث بیماری کبدی می‌شوند، از جوانب مختلفی با یکدیگر متفاوت هستند.

*** هپاتیت A :**

ویروس هپاتیت A (HAV) در مدفوع افراد آلوده وجود دارد و اغلب از طریق مصرف آب یا غذای آلوده منتقل می‌شود. بیماری بسیار مسری بوده و حتی با ورود مقادیر بسیار ناچیز از آلودگی به بدن، منتج به بیماری می‌شود. علائم آن معمولاً تا 2 ماه ادامه پیدا می‌کنند اما عفونت در بسیاری از موارد خفیف بوده و اکثر افراد بهبودی کامل پیدا می‌کنند و در برابر عفونت‌های بعدی HAV نیز مصون می‌شوند. با این حال، عفونت HAV می‌تواند شدید و تهدیدکننده زندگی باشد. اکثر مردم در مناطقی از جهان که سطح رعایت بهداشت در آنها پایین است به این ویروس آلوده شده‌اند. واکسن‌های ایمن و موثر برای جلوگیری از HAV در دسترسند. بهترین راه برای پیشگیری نیز واکسیناسیون می‌باشد. البته در حال حاضر واکسیناسیون علیه هپاتیت A جز برنامه واکسیناسیون جامع کشوری نمی‌باشد.

چه کسانی باید آزمایش شوند؟

- غربالگری هپاتیت A به صورت روتین توصیه نمی‌شود.
- افراد فقط در صورتی باید برای هپاتیت A آزمایش شوند که علائم آن را داشته باشند و پزشک به آلودگی با این ویروس شک کرده باشد.

پژ هپاتیت B:

ویروس هپاتیت B (HBV) از طریق قرار گرفتن در معرض خون آلوده، مایع منی و سایر مایعات بدن منتقل می‌شود. HBV می‌تواند از مادران آلوده به نوزاد در زمان تولد یا از اعضای خانواده به نوزاد در اوایل کودکی نیز منتقل شود. آلودگی همچنین ممکن است از طریق انتقال خون و فرآورده‌های خونی آلوده به HBV رخ دهد. HBV برای پرسنل بهداشت و درمان که در حین مراقبت از بیماران مبتلا به HBV، دچار جراحات تصادفی با سوزن می‌شوند نیز خطر ایجاد می‌کند. واکسن‌های ایمن و موثر برای پیشگیری از HBV در دسترسند. علائم اولیه بروز این بیماری مشابه نوع A هستند و می‌تواند شامل خستگی، کم‌اشتهایی، درد معده، حالت تهوع و زردی باشد.

چه کسانی باید آزمایش شوند؟

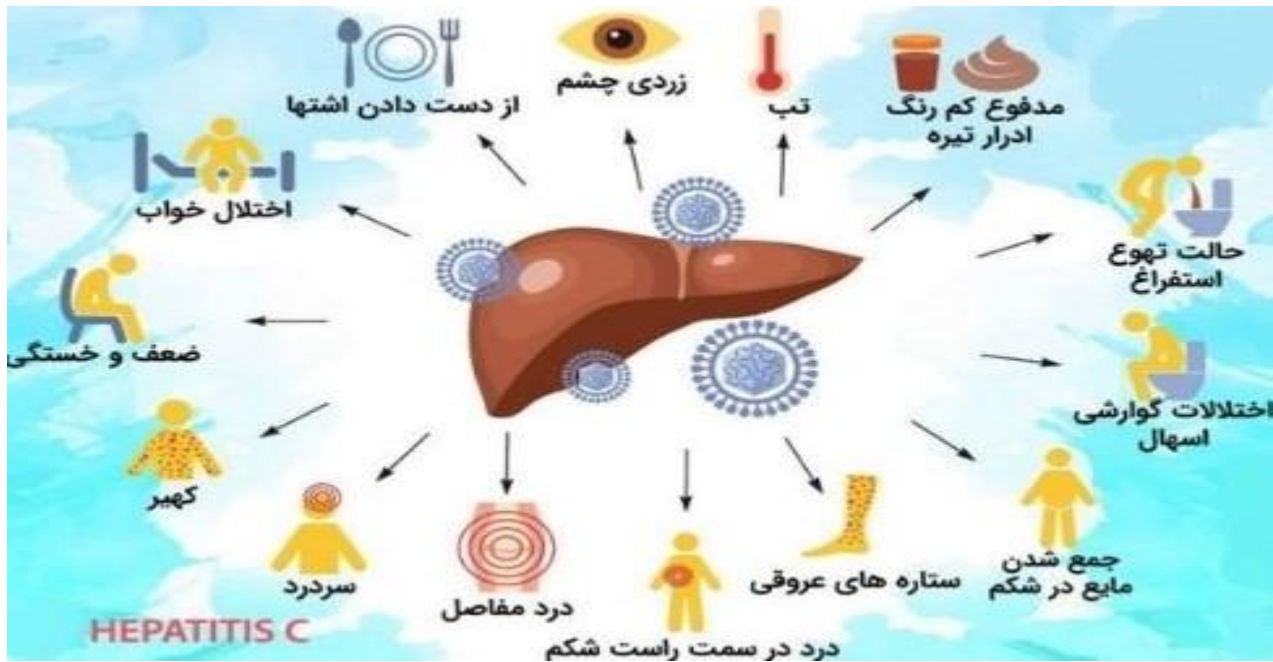
- همه افراد بیشتر از 18 سال و بالاتر (حداقل یک بار در طول زندگی خود).
- همه زنان باردار در ابتدای هر حاملگی.
- نوزادان متولد شده از مادران مبتلا به عفونت HBV.
- هر فردی که درخواست آزمایش هپاتیت B می‌کند باید آن را دریافت کند.

ضمناً هر فردی که به صورت مستمر در معرض خطر است، باید به طور دوره‌ای آزمایش شود، از جمله:

- افرادی که در کشورهایی با شیوع HBV 2% و یا بالاتر متولد شده‌اند.
- افرادی که در دوران نوزادی واکسینه نشده‌اند.
- افرادی که داروهای تزریقی استفاده می‌کنند و یا در گذشته استفاده کرده‌اند.
- افرادی که در زندان، مراکز دارالتادیب و یا بازداشتگاه نگهداری شده‌اند.
- تمامی مردان همجنسگرا.
- افراد مبتلا به HIV.
- افراد مبتلا به هپاتیت C.
- افراد مبتلا به بیماری‌های مقاربتی و یا افراد دارای شرکای جنسی متعدد.
- افرادی که با بیماران مبتلا به هپاتیت B تماس جنسی دارند.
- افرادی که نیاز به درمان با داروهای سرکوب کننده سیستم ایمنی هستند.
- افراد تحت دیالیز کلیه.
- افرادی که آنزیم‌های کبدی بالا دارند بدون اینکه علت آن مشخص شده باشد.
- افرادی که خون، پلاسما، ارگان‌های مختلف یا اسپرم اهدا می‌کنند.

✦ هپاتیت C:

ویروس هپاتیت C (HCV) بیشتر از طریق قرار گرفتن در معرض خون آلوده منتقل می‌شود که ممکن است از طریق انتقال خون و فرآورده‌های خونی آلوده به HCV، تزریق‌های آلوده در طی اقدامات پزشکی و از طریق مصرف سرنگ‌های اشتراکی اتفاق بیفتد. انتقال جنسی نیز ممکن است، اما رایج نیست. هیچ واکسنی برای HCV وجود ندارد. هپاتیت C مزمن می‌تواند منجر به مشکلات جدی و حتی تهدید کننده سلامتی مانند سیروز کبدی و سرطان کبد شود. افراد مبتلا به هپاتیت C مزمن اغلب علائمی نداشته و احساس بیماری نمی‌کنند. هنگامی که علائم ظاهر می‌شوند، اغلب نشانه‌ای از بیماری پیشرفته کبدی است. بهترین راه برای پیشگیری از هپاتیت C پرهیز از رفتارهایی است که می‌تواند باعث گسترش بیماری شود. انجام آزمایش برای هپاتیت C مهم است، زیرا داروها می‌توانند اکثر افراد مبتلا به هپاتیت C را در 8 تا 12 هفته درمان کنند.

چه کسانی باید آزمایش شوند؟

غریبالگری در:

- همه افراد بیشتر از 18 سال و بالاتر (حداقل یک بار در طول زندگی خود).
- همه زنان باردار در ابتدای هر حاملگی.
- هر فردی که درخواست انجام این آزمایش را دارد.
- حداقل یک بار آزمایش برای:
- افراد مبتلا به HIV.
- افرادی که تا به حال مواد مخدر تزریق کرده‌اند و سوزن، سرنگ‌ها یا سایر تجهیزات دارویی را به اشتراک گذاشته‌اند، از جمله افرادی که سال‌ها پیش یک یا چند بار تزریق داشته‌اند.
- افرادی که به طور مداوم آنزیم‌های کبدی غیر طبیعی دارند.
- افرادی که به آنها اطلاع داده شده که از اهدا کننده‌ای خون دریافت کردند که بعداً آزمایش عفونت HCV آن مثبت شده است.
- کادر درمان، فوریت‌های پزشکی پس از قرار گرفتن در معرض خطر.
- کودکان متولد شده از افراد مبتلا به عفونت HCV.

آزمایش منظم یا روتین برای:

- افراد با ریسک بالای ابتلا از جمله افرادی که در حال حاضر از سوزن و سرنگ مشترک برای تزریق استفاده می‌کنند.

✱ هیپاتیت D:

هیپاتیت D، التهاب کبد ناشی از آلودگی با ویروس هیپاتیت D است که برای تکثیر خود به HBV نیاز دارد. عفونت هیپاتیت D در غیاب ویروس هیپاتیت B رخ نمی‌دهد. عفونت همزمان HDV-HBV به دلیل پیشرفت سریعتر به سمت کارسینوم کبدی و نارسایی کبد، شدیدترین شکل هیپاتیت ویروسی مزمن در نظر گرفته می‌شود. واکسیناسیون علیه هیپاتیت B تنها روش پیشگیری از عفونت HDV است.

✱ هیپاتیت E:

ویروس هیپاتیت E (HEV) بیشتر از طریق مصرف آب یا غذای آلوده منتقل می‌شود. HEV یکی از علل شایع شیوع هیپاتیت در کشورهای در حال توسعه است. واکسن‌های ایمن و موثر برای جلوگیری از عفونت HEV ساخته شده‌اند اما به طور گسترده در دسترس نیستند. علائم هیپاتیت E می‌تواند شامل خستگی، کم‌اشتهایی، درد معده، حالت تهوع و زردی باشد. با این حال، بسیاری از افراد مبتلا به هیپاتیت E، به ویژه کودکان خردسال، هیچ علامتی ندارند. به جز موارد نادر در افرادی که سیستم ایمنی ضعیفی دارند، اکثر افراد به طور کامل بدون هیچ عارضه‌ای بهبود می‌یابند.

پنل آزمایشات هیپاتیت:

در پنل آزمایشات هیپاتیت با بررسی وجود آنتی‌ژن‌ها و آنتی‌بادی‌های مختلف، امکان وجود عفونت فعال در حال حاضر یا ابتلای شما به آن در گذشته مشخص می‌شود. نمونه مورد نیاز برای انجام این آزمایش، نمونه خون بوده که بدون نیاز به هیچ آمادگی قبلی توسط واحد نمونه‌گیری جمع‌آوری می‌گردد. آزمایشگاه‌ها نتایج پنل هیپاتیت را به روش‌های مختلف گزارش می‌کنند نتیجه منفی یا طبیعی به این معنی است که احتمالاً مبتلا به عفونت هیپاتیت نیستید. یک نتیجه مثبت یا غیر طبیعی ممکن است به این معنی باشد که شما در حال حاضر عفونت هیپاتیت دارید یا در گذشته به آن مبتلا شده‌اید. برای هیپاتیت A و B، نتایج آزمایش شما نشان می‌دهد که آیا در حال حاضر به عفونت مبتلا هستید، یا به دلیل تزریق واکسن، مصونیت دارید. ممکن است برای تأیید تشخیص و بررسی اینکه این ویروس چگونه بر کبد شما تأثیر گذاشته است به آزمایشات بیشتری نیاز داشته باشید. اگر در مورد نتایج خود سؤالی دارید، با پزشک خود مشورت کنید.

- 1-WHO website/Campaign against Hepatitis/www.who.int
- 2- www.cdc.gov/hepatitis/awareness/HepatitisAwarenessMonth.html
- 3-<https://www.nhs.uk/conditions/hepatitis>
- 4-<https://medlineplus.gov/hepatitis.html>

